

Haberler > Gündem Haberleri > Siyaset bilimci ve sosyolog Dr. Oğuzhan Bilgin: Kampanya ters tepti, rüzgar Binali Yıldırım'a döndü

Giriş Tarihi: 3.6.2019

Siyaset bilimci ve sosyolog Dr. Oğuzhan Bilgin: Kampanya ters tepti, rüzgar Binali Yıldırım'a döndü

İSA TATLICAN

23 HAZİRAN ÖNCESİ ÇARPICI AÇIKLAMALAR

- Rüzgar Binali Yıldırım'a döndü
- CHP hâlâ FETÖ ve PKK'dan bahsetmiyor
- İmamoğlu'na çizilen imaj 31 Mart'tan sonra bozuldu
- AK Parti tabanı abartılı özeleştiri ile kendisine haksızlık ediyor

ABONE OL

Google News

31 Mart yerel seçimlerini geride bıraktık. **Türkiye, 23 Haziran'da İstanbul'da** tekrarlanacak olan yerel seçimlere ve sonuçlarına yoğunlaştı. **Seçim** kararı alındığı günlerde başlayan mağduriyet söylemleri nedeniyle **CHP** adayının doğru esen rüzgar son günlerde **Cumhur** ittifakının adayı **Binali Yıldırım** lehine döndüğünü düşünenler çoğunlukta. Bayramdan sonra açıklanacak olan kamuoyu araştırmaları da bu belirsizliği büyük ölçüde ortadan kaldıracak. **23 Haziran'a** giderken siyasette yaşanan son gelişmeleri Siyaset bilimci ve sosyolog Dr. **Oğuzhan Bilgin** ile konuştuk.

AK PARTİ'NİN BAŞARISININ DÜNYADA ÖRNEĞİ YOK

SON DAKİKA

2014 yerel seçimleri ile kıyasladığımızda AK Parti'nin oylarının düşmediğini görüyoruz. Ancak

ısrarla bazı çevreler "çöküş" senaryolarını gündeme getiriyor. Sizce AK Parti 31 Mart'ta başarısız mı oldu?

Daha sadece 9 ay önce Genel Başkanı rekor bir oyla ilk turda Cumhurbaşkanı seçilmiş, yine [Türkiye](#) çapında, içinde bulunduğu ittifak olarak toplam yüzde 52 oy almış bir partinin çöküş sürecine girdiğini iddia etmek için herhalde akli melekelerini kaybetmiş olmak lazım. Ne yapacaktı yüzde 100 mü oy alacaktı? Dünya'da özgür ve adil seçimlerin yapıldığı, hiçbir gelişmiş demokraside 17 yılda 10'dan fazla seçime ve referanduma girip hala bu kadar yüksek oylar alabilen bir parti yok.

AK PARTİ'NİN GERİLEDİĞİNİ SÖYLEMEK ABARTILI

-Neden böyle bir algı yaratılıyor?

Salt Ankara, Antalya, Mersin ve Adana seçimlerinin kaybedilmiş olması üzerinden bu 'çöküş' tartışmasını yapmanın da abartılı ve yanlış olduğunu düşünüyorum. O illerdeki teşkilatlar ve belediye başkan adaylarının profili ve seçmendeki karşılığının bu sonuçlar açısından değerlendirilmesi gerekir. Ama yine de genel olarak [AK Parti](#)'nin Büyükşehir performansıyla ilgili de bir sorgulama süreci gerekiyor. En başta da eğitimli gençler ve orta-sınıflar

bakımından. Ama tekrar söylüyorum 'bir çöküş başladığı'ni iddia etmek, başka bir niyet barındırmıyorsa, yanlış ve abartılı. Ben bu çöküş söyleminin AK Parti'ye ve özellikle de [Cumhurbaşkanı Erdoğan](#)'a karşı bir siyasal ajandanın ve kampanyanın bir unsuru olduğunu düşünüyorum.

ABARTILI ÖZELEŞTİRİYE DİKKAT

-AK Parti içerisinde abartılı bir özeleştirici sürecine vurgu yapıyorsunuz. Bunu biraz açar mısınız?

Eleştirici ve özeleştirici kesinlikle her toplumsal ve siyasal yapıda olması gereken bir mekanizmadır. Ancak bu yolla hatalar düzeltilir, stratejiler ve politikalar iyileştirilebilir. Ama eleştirici dediğimiz şeyin iki özelliğinin olması lazım. Birincisi bir yöntemine sahip olması, sebep-sonuç ilişkisine dayanması. Yani kendi içinde tutarlı argümanlarla desteklenmesi gerekiyor. Ama biz çoğu zaman bunu göremiyoruz. Mesela Kürtlerin AK Parti'ye oy vermediğini söyleyen kişi iki dakika sonra Güneydoğu'da AK Parti'nin [HDP](#)'den aldığı belediyelerden bahsedebiliyor veya Cumhur İttifakının faydadan çok zarar getirdiği tezini öne sürenler [24 Haziran](#)'da AK Parti %42 oy alırken Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın %52 oy almasında MHP'nin oy katkısını yok sayabiliyor.

MUHAFAZAKAR KESİM VE AK PARTİ TABANI KENDİSİNE HAKSIZLIK EDİYOR

-Bu özeleştirici sürecini abartılı mı buluyorsunuz?

Burada ben muhafazakâr kesimin ve AK Parti tabanının kendisine haksızlık ettiğini düşünüyorum. [CHP](#)'de ve CHP'nin ittifak yaptığı diğer partilerde her türlü olumsuzluk sineye çekiliyor, örgütsel bir biat ve mobilizasyonla kesinlikle bir sorgulama ve özeleştirici süreci gerçekleşmiyor. Tersine AK Parti'de ve muhafazakârlar arasında olması gereken sağlıklı, yapıcı eleştirici kültürünün yerine son derece abartılı ve özgüvensizce kendisine ve çevreye 'vurma'ya dayalı bir özeleştirici kampanyası görülüyor. Bunu çeşitli vesilelerle söyledim, seküler, Kemalist, Beyaz kesimle her türlü toplumsal karşılaşmada sinen, susan ve hatta sonunda apolojist bir tavır alan muhafazakârlar, mevzu kendi mahalleleri olduğu zaman çok acımasızlaşıp, agresifleşiyorlar. Burada bir tuhafılık var.

ELBETTE ELEŞTİRELİM AMA HAKSIZLIK ETMEDEN

-"Hiç mi eleştiremeyeceğiz" diyenler de var ama...

Eleştirici ve özeleştirici ilerleme ve iyileşme için yapılır. Ama burada bunun olmadığını, birbirini yiyen, özgüvensizce kendisini ve camiasını yerden yere vuran, üstelik bunu bazen karşı cenahın gözüne girmek için yapan bir profil var. Yani bunu dediğimde "ne yani kendimizi eleştirmeyelim mi?" diye saçma bir soru sorulabiliyor. Defalarca tekrarladım, hem de en iyi, en güzel şekilde eleştireceğiz ama kendimize haksızlık ederek, bardağın boş tarafını abartarak değil. Çünkü yapılan bu. Bu sadece 17 yıllık iktidar yorgunluğu ve yıpranmasıyla açıklanabilecek bir şey de değil. Bu karşı taraf karşısındaki mahcubiyete ve özgüvensizliğe dayanıyor. Özgüvensizliğin ciddi sosyolojik kökenleri var. Geç kentleşen bir tabana dayanmasından, kültürel hegemonyaya kadar..

KOLTUKLARI KAYBEDİNCE BİRDEN AYDINLANIYORLAR (!)

-Özeleştirici süreci genelde pozisyonlar kaybedilince başlıyor. Katılıyor musunuz?

Bir de tabii makamlarını, koltuklarını, menfaatlerini kaybedenlerin yürüttüğü bir 'eleştirici' kampanyası var ki, o ayrı. Makamlar, koltuklar korunurken ses çıkarmayan ve onlar kaybedildiğinde birden aydınlanıp(!) "AK Parti'nin ne büyük "yanlışlar yaptı"yı fark eden bir grup.

İMAMOĞLU'NUN MAĞDURİYET EDEBİYATININ PİRİM YAPTIĞINDAN EMİN DEĞİLİM

-Seçimlerin yenilenmesi kararından sonra AK Parti aleyhine esen rüzgarın Binali Yıldırım lehine döndüğü söyleniyor. Bu gözlem hakkında ne düşünüyorsunuz.

Türkiye'de mağduriyetin prim yaptığına dair genel bir kabul var. Bu kabulün ne kadar gerçekçi olduğunu tam olarak ölçmek zor ama ben bunun abartıldığı kanaatindeyim. Yalnız mağduriyetin çok önemli olduğuna dair bir algı CHP ve adayında da yerleşmiş olmalı ki, ilk günden itibaren sürekli olarak seçim kampanyası yapmak, vaatlerini ve başkanlık vizyonunu anlatmak yerine her bir esnaf gezisinde veya televizyon programında ne kadar mağdur edildiğini anlatmakla yetiniyor. Spikerlere sorularını tamamlatmıyor, sorulan her soruya "sarılacağız, kucaklaşacağız" temalı cevaplar veriyor ama sonra laf yine 'üzülüyorum bak!'la biterek mağduriyetini anlatmaya devam ediyor. Bugüne kadar Türkiye'de çok görmediğimiz bir profil bu.

RÜZGAR BİNALİ YILDIRIM'A DÖNDÜ

-Mağduriyet edebiyatının yarattığı rüzgar devam ediyor mu?

Bu mağduriyete dayalı algının YSK'nın iptal kararı sonrası özellikle kendi partisinin tabanında etkili olduğu ve örgütsel bir söylem birliği ve bağlılığıyla aynı slogan etrafında birleştirdiği görüldü. Bu

kenetlenme hali ciddi bir rüzgâr da yarattı. Yalnız bu rüzgârın özellikle ünlülerin de katıldığı, Gezi benzeri bir kültürel iktidar gösterisinin yapıldığı kampanyaya dönüşmesinin özellikle kısmen yorgun ve kısmen ilgisiz olan AK Parti-MHP seçmeni üzerinde ters teptiği ve [Binali Yıldırım](#) lehine bir konsolidasyona sebep olduğu görülüyor. Nitekim bunu kamuoyu araştırmalarında da görülebiliyor.

SEÇİMDEN SONRAKİ İMAMOĞLU ÇOK PROBLEMLİ!

-31 Mart öncesi İmamoğlu ile 31 Mart sonrası İmamoğlu arasında nasıl bir farklı var?

CHP'nin adayı [31 Mart](#) öncesinde mümkün olduğu kadar yumuşak, sakin, sevgi dolu, uzlaşmacı, 'kucaklaşmacı' bir imaj inşa etmeye çalışıyordu. Bu imajın 31 Mart'tan sonra özellikle de YSK'nın iptal kararıyla birlikte çatladığı, zaman zaman durduk yere öfkelenen, kızan ve azarlayan bir profille karşılaştığı görülüyor. Mesele Yunan Gazetesinde kendisiyle ilgili çıkan habere, doğal bir refleks olarak "Hayır kardeşim, ne Yunan'ı, Ben Türk'üm" demesi beklenirken sinirlenip kızarak alakasız bir şekilde, AK Parti'nin bir ilçe belediye başkanı aleyhinde konuşmaya başlıyor. Üstelik bunu en meşhur sözü, "Ne mutlu Türk'üm diyene!" olan bir kurucu liderin partisinin adayı yapıyor. Açıkçası kendisine verilen eğitim, danışmanlık ve imaj çalışması ile ilgili hizmetlerin son dönemde siyasal iletişim açısından problemlerle dolu bir yere doğru gittiği görülüyor.

CHP, FETÖ VE PKK KONUSUNDA KONUŞMAKTAN ÇEKİNİYOR!

-İmamoğlu ve çevresi ısrarla FETÖ ve PKK vurgusu yapmaktan kaçınıyor. Bu konuda FETÖ ve PKK'dan gelen sert uyarıların etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?

Bırakın bir [İstanbul](#) adayını, her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının bu vurguyu yapması gerekirken CHP adayının bunu yapmaması gerçekten dikkatlerden kaçmıyor. [PKK](#) aleyhine konuşulmamasını HDP ile yapılan ittifaka bağlarsak, [FETÖ](#) aleyhinde konuşmamasını da, belki ihraç edilenler dahil olmak üzere, 2015 seçimlerinde FETÖ adaylarına oy vermiş olan yaklaşık 100 bin kişinin oyuna talip olmasıyla da açıklayabiliriz. Çünkü bir CHP adayının böyle bir milli hassasiyeti paylaşmamasını anlamlandırabilmek kolay değil.

SEÇMENİN CANAN KAFTANCIOĞLU KONUSUNDA KAFASI KARIŞIK

-Bir de Eşbaşkan gibi davranan Canan Kaftancıoğlu var. Seçmen ister istemez "İstanbul'u kim yönetecek" diye soruyor.

İşte bu kafa karışıklığı oluşmasın diye YSK'nın iptal kararı açıklandığından beri il başkanı kenara çekilmiş, gözlerden uzaklaştırılmış durumda. Çünkü onun görünür olmasının Büyükşehir adayına zarar vereceğinin farkındalar. Nitekim 31 Mart'tan sonra bu il başkanı adeta bir eş başkan gibi meydana çıkmış, fazlasıyla görünür hale gelmişti. Hatta dahası CHP'nin adayı partisinin ismini, genel başkanını ve amblemini kullanmaktan kaçınıyor. Çünkü CHP markasının halkının önemli bir bölümündeki olumsuz yansımalarının bilincinde ve tarihten gelen bu olumsuz bagajı yüklenmek istemiyor. Bu da CHP açısından çok trajik bir durum.

GEÇERSİZ OYLAR VE SANDIĞA GİTMEYENLER BELİRLEYİCİ OLACAK

-Bu seçim sonuçlarını sandığa gitmeyenler yani küskünler ve geçersiz oyların belirleyeceğinin altı çiziliyor. AK Parti 31 Mart seçimlerinden sonra bu kesime gereken mesajı verebildi mi?

Öncelikle 24 Haziran'da sandığa gitme oranı %89 civarında olmuşken 31 Mart'ta bunun %83 civarına düşmesinin analiz edilmesi gerekiyor. Bu rakamlar ve sonuçlar üzerine ayrıntılı analizler yaptığımız ve mahalle mahalle sonuçları çalıştığımızda bu seçmenlerin ağırlıklı olarak AK Parti'nin güçlü olduğu mahallelerden olduğu ve çeşitli gerekçelerle sandığa gitmediği görülüyor. Bu seçmenin seçimin kaderini belirleyeceği aşikâr. Ayrıca geçersiz oyların sayısının azaltılması da AK Parti'ye büyük oranda yarayacaktır zira geçersiz oylarda eskiden beri AK Parti seçmeninin oranı yüksektir.

KÜRT SEÇMENİN AK PARTİ'YE OY VERMEDİĞİ DOĞRU DEĞİL

-Peki dindar Kürt seçmen kime oy verecek?

Türkiye'de her seçimde olduğu gibi Kürt seçmenlerin AK Parti'ye oy vermediği gibi şaya yine bu seçimde de ortaya atılmış görünüyor. Ben bunun abartılı olduğunu düşünüyorum. "Kürt seçmen"den kasıt HDP seçmeniye, HDP seçmeni zaten birkaç seçimdir büyükşehirlerde yüksek oranlarda partilerine oy veriyor. Ama HDP'li olmayan Kürt seçmenin AK Parti'ye ne kadar oy verip vermediğini gösterecek elimizde bir veri bulunmuyor. Üstelik Şırnak, Ağrı, Muş, Bitlis, Bingöl, Şanlıurfa gibi belediyeleri almış bir AK Parti'ye Doğu'daki Kürtler oy verirken Batı'daki Kürtlerin oy vermediği tezini

fazla iddialı buluyorum.

AK PARTİ GENÇLERİ KAZANMALI

-Hayatında AK Parti dışında hiçbir iktidar görmeyen bir genç kesim var. Ve bunların sayısı seçimde daha da artıyor. Sizce bu AK Parti açısından bir handikap mı?

Ben AK Parti'nin bir başarısızlığı varsa bunun kesinlikle genç seçmeni ikna etmedeki başarısızlık olduğunu düşünüyorum. Yapılan araştırmalarda 18-30 yaş arası seçmenlerde AK Parti'nin %25 civarında oy aldığı söyleniyor. 2002 öncesini pek hatırlamayan, o günlerle kıyaslama ikanı olmayan bu gençlik için yolların, köprülerin yapılması çok da fazla bir şey ifade etmeyebiliyor.

-Peki AK Parti gençleri nasıl kazanabilir?

En basitinden seçilme yaşını 18 yaşa düşürmek gençlerin oyunu kazanmaya yetmez, onların hayvanseverlik, çevre, kent estetiği, kültür-sanat ve eğitimle ilgili taleplerine de kulak vermek gerekir. Genç seçmenin algısı da daha çok sosyal medyada şekilleniyor ve uluslararası pek çok medya kuruluşu bu nedenle Türkiye'de [sosyal medya](#) kanallarına yatırım yapıyor. Seçim eskisi gibi sadece sokakta kazanılmıyor.

KÜLTÜREL İKTİDAR OLMANIN YOLU SADECE DEVLET KURUMLARINDAN GEÇMİYOR

-Kültürel iktidar konusunu da sık sık gündeme getiriyorsunuz. AK Parti bu alanda istediği başarıyı elde edemedi mi?

En başta şunu söylemek lazım: Kültürel iktidar olmanın yolu sadece devlet kurumlarından ve politikalarından geçmez. Bu konuda devlet aparatlarının kapasitesinin sınırı var. Burada ciddi bir sivil toplum hamlesine, sermaye desteğine, ailelerin duyarlılığının artmasına ve sivil toplum kuruluşlarının

her birinin kamusal alanda desteğine ihtiyaç var. Bir de en başta Beyazlar, Kemalistler ve sol karşısındaki şu aşağılık kompleksinden kurtulmak gerek. Muhafazakâr aileler de en zeki, en parlak çocuklarını hala o aynı zihniyetle "mühendis-doktor" olsun diye pozitif bilimlere yönlendirmeye devam ederse, kusura bakmayın, ama kültürel iktidar falan olunmaz. Tabii yine en önemli rol, tarihten günümüze her alanda olduğu gibi, devlete düşüyor. Mesela eğitim sistemimiz hâlâ o kadar yıllık AK Parti iktidarına rağmen, adeta bir CHP Parti Okulu müfredatına sahip. Kemalizm daha gençlere orada sirayet ediyor. Yetmiyor, küresel Batı kültürü, sosyal medya ve diziler ile gençlerin akıl ve gönül dünyalarına etki ediliyor. Orta-sınıflar kültürel üretim talep ederler ve bunu siz sağlayamazsanız başka küresel kültür endüstrisinin tüketicisi haline gelirler. Bu da hegemonyanın kabulü için ön şart. Kemalizm'in Türk kültürünü büyük oranda yok ettiği, medyanın, sosyal medyanın olmadığı 1930'lardaki devlet tek ve rakipsiz aktör olarak kültür devrimcisi kapasitesine ulaşabiliyor, devlet desteğiyle bir zümre ve zihniyet kültürel iktidar olabiliyordu. Ama şimdi devletlerin kapasiteleri sınırlı, günümüz dünyasında devletin kültür meselesi çok daha sofistike analizler gerektiriyor. Yani kültürel hegemonya meselesinde hem devlet hem de sivil alanda topyekûn bir hassasiyet ve bilinçlenme gerekiyor.

SABAH